

Gap Filler... în ultima etapă

Umplerea sectoarelor descoperite ale spațiului aerian român se apropie de final. Faza a doua a programului *Gap Filler*, care presupune achiziționarea a 19 radare mobile TPS-79(R) produse de compania *Lockheed Martin*, intră în ultima etapă. Deși despre acest proiect se discută încă din 2002, noile radare vor ajunge în România începând cu anul viitor, urmând ca până la sfârșitul anului 2010 toate cele 19 TPS-79(R) să intre în funcțiune.

Armata are în dotare cinci radare tip AN/FPS-117, produse tot de compania *Lockheed Martin*, noile radare urmând să acopere întreg teritoriul României. După cum ne-a declarat colonelul ing.

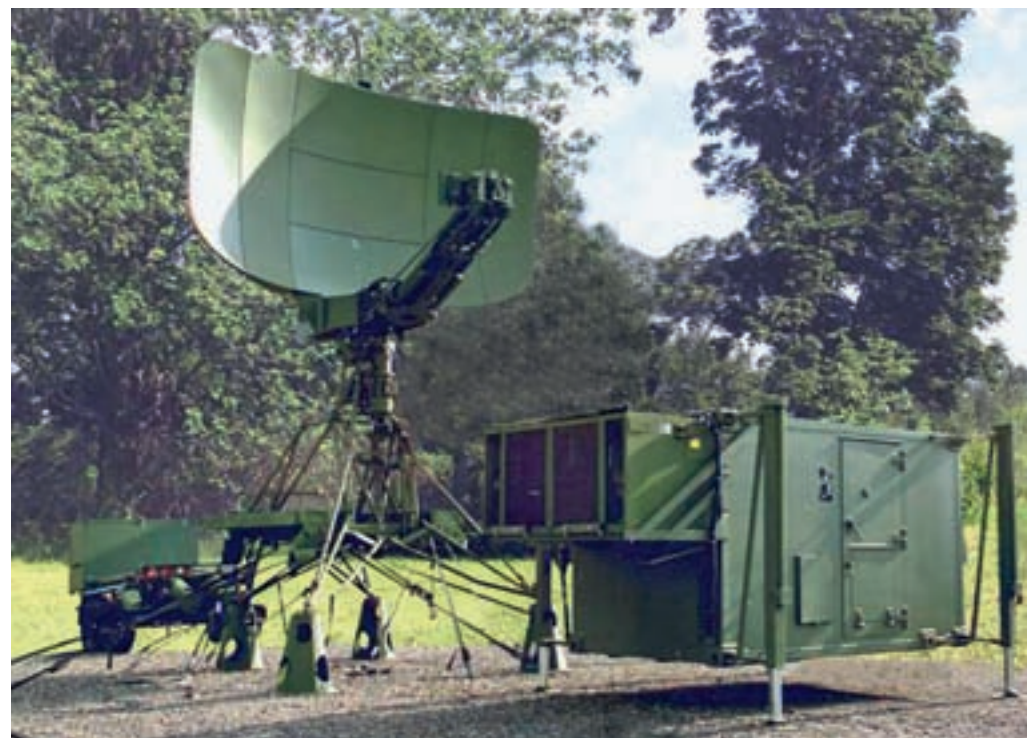
dr. Cristian Mateescu, locțiitorul șefului Direcției Tehnică și Programe de Înzestrare din cadrul Departamentului pentru Armamente, teritoriul variat al României este cel care dictează numărul de radare necesare asigurării spațiului aerian: *Pentru acoperirea zonei de supraveghere aeriană de sub patru mii de metri înălțime, s-a făcut un studiu ale cărui concluzii au dus la propunerea numărului de radare necesare. Astfel, există certitudinea că tot spațiul aerian este acoperit.*

Faza I a programului *Gap Filler* a presupus testarea a două radare TPS-79, prototipuri speciale realizate pentru România de către Forțele Aeriene. Programul s-a desfășurat începând cu

un singur avion C-130 Hercules, cu un camion pe remorcă, pe mare sau pe calea ferată, timpul de desfășurare și intrare în dispozitiv fiind mai mic de 60 de minute. Radarul poate funcționa și în condiții de război, având capacități de luptă radioelectronică, rezistență la bruiaj și, conform celor spuse de maiorul ing. Constantin Dedu, *are un regim agil de funcționare*. A fost testat în condiții reale, din punct de vedere tehnic, de Departamentul pentru Armamente și, din punct de vedere operațional, de specialiștii SMFA. Radarul poate fi acționat de la distanță atunci când se află în poziție fixă și are funcție de autotestare a funcționării, iar gama de operațiuni pe care o poate desfășura este multiplă. Un alt aspect menționat de experții Departamentului pentru Armamente este faptul că radarul este deschis *upgradeurilor*, putând suporta diverse modificări pe durata ciclului de viață, de 20 de ani.

Costul programului, explică maiorul ing. Constantin Dedu de la Departamentul pentru Armamente, *este de 121.876.500 de dolari și presupune achiziționarea structurilor, a unui pachet logistic inițial care conține piese de schimb, manuale tehnice, documentație tehnică și pregătirea personalului pentru exploatare și mentenanță*. Mentenanța, în perioada postgaranție, urmează să fie asigurată de SMFA, acesta urmând să stabilească modul de acțiune și cum va proceda pentru a asigura service-ul pentru radare. În cazul celor cinci AN/FPS-117, deși garanția a expirat în decembrie 2006, SMFA nu a reușit încă să încheie un contract de suport logistic.

Pentru realizarea sistemului, firma *Lockheed Martin* folosește subcontractori din România. După o analiză a companiilor din țara noastră, *Lockheed Martin* a ales drept subcontractor compania *UTI Systems SA*. Componentele și subsansamblurile din compunerea radarului vor fi

anul 2004 și anul acesta a fost semnat contractul final pentru achiziționarea tuturor celor 19 radare. Configurația acestora a fost modificată pentru a se adapta cât mai exact cerințelor terenului României și, implicit, ale celor ridicate de Forțele Aeriene. Și cele două radare testate au fost înapoiate firmei americane pentru reconfigurare. Rezultatul este că Forțele Aeriene vor avea *radare ultramoderne și ultraperformante, mult mai bune decât cele care existau pe piață în anii când a început contractul*, afirmă colonelul Mateescu. Faza a II a programului a început în urma avizului dat de SMFA în 2004, după testarea/evaluarea operațională, conform căruia radarele îndeplinesc cerințele operaționale.

Modelul TPS-79(R), care va intra în dotarea SMFA, are o distanță de acțiune de 190 km, spre deosebire de varianta fabricată de *Lockheed Martin* pentru pușcașii marini americani, a cărei rază de acțiune este de 120 km. Radarele au două componente, supraveghere tactică și controlul spațiului aerian, producând o imagine aeriană recunoscută, transmiterea informațiilor la centrul de comandă și control făcându-se în timp real, acest aspect fiind considerat a fi cel mai important. Radarul poate fi transportat ușor, cu

construite în fabrica companiei americane din Syracuse, New York, conform informațiilor publicate pe site-ul companiei *Lockheed Martin*, compania *UTI Systems S.A.* va produce alte componente adiționale, iar angajații acestei companii vor participa la procesul de integrare a radarului și la testările ce vor avea loc atât în Statele Unite, cât și în România. Integrarea finală a echipamentelor va fi efectuată de specialiștii UTI în România, sub supravegherea celor de la *Lockheed Martin*. Cerința contractuală exprimată de partea română a fost ca radarul să poarte numele și logo-ul *Lockheed Martin*. Acest contract dintre *Lockheed Martin* și *UTI* este, aparent, doar începutul colaborării dintre cele două firme.

Conform directorului adjunct al Departamentului de sisteme radar din cadrul companiei americane producătoare a TPS-79(R), *aceste sisteme radar vor avea o contribuție importantă la supravegherea spațiului aerian al României și vor contribui la securitatea aliaților NATO din regiune*.